

Kunsten fanger
07.11.–21.12.2025

Senter
for
tegnekunst

TEG
NER
FOR
BUN
DET

Nurperi Orunbaeva. *Sanzhyra* (utsnitt).

I samarbeid med Pikene på Broen og Safemuse presenterer Tegnerforbundet – senter for tegnekunst gruppeutstillingen *Kunsten fanger*. Gjennom tegning, performance, film og samtaler setter utstillingen fokus på kunstnere som lever i eksil, og dem som fortsetter å virke i autoritære kontekster. Utstillingen viser eksil både som fysisk tvungen migrasjon og som et indre eksil, en tilstand der kunstnere utøver sin praksis under risiko i hjemlandet.

Deltagende kunstnere: Alicia Gorshenina (Russland), Anna Tolkacheva (Russland), Petr Sarukhanov (Russland), Saba Pouyeshman (Iran), Andrei Busel (Belarus), Vera Shysh (Belarus), Nurperi Orunbaeva (Kirgistan), Thinh Nguyen (Vietnam).

Kunstens rom og frihet

Utstillingen tematiserer mer enn individuelle historier. Den peker mot de strukturelle vilkårene for kunstens eksistens i et globalt landskap der friheten stadig snevres inn, og hvordan kunstens rom kontinuerlig må forhandles. Grensen for hva en kunstner kan gjøre og ikke gjøre flytter seg i takt med at regimer innskrenker folks frihet. Noen kunstnere blir fengslet eller tvunget i eksil, mens andre må navigere subtilt innenfor stadig trangere rom. Kunstens frihet fremstår dermed som et skjørt, forhandlet rom, konstant utsatt for politiske og ideologiske endringer.

De ulike stemmene i utstillingen viser at kampen for kunstnerisk frihet ikke er lineær, men utspiller seg i ulike grader av synlighet, risiko og motstand. For noen blir eksilet et sted der de kan tale fritt, men på avstand. For andre handler det om å fortsette arbeidet innenfra, i stadig forhandling med makten.

I skjæringspunktet mellom øst, vest og nord

Prosjektet springer ut fra Kirkenes, en grenseby der Norge møter Russland, og hvor øst, vest og nord overlapper. Siden 1996 har Pikene på Broen arbeidet i skjæringspunktet mellom kunst og geopolitikk, med vekt på dialog fremfor isolasjon. Etter Russlands fullskalainvasjon av Ukraina i 2022 valgte de bevisst å fortsette samarbeidet med uavhengige russiske kunstnere for å støtte dem som risikerer mye for å opponere mot makten.

Ved å samle stemmer fra ulike geografer og posisjoner, minner utstillingen oss om at kunstnerisk frihet ikke er en abstrakt idé, men en kamp som utkjempes igjen og igjen, på konkrete steder, av konkrete mennesker, med reelle konsekvenser.

Om Pikene på Broen: Pikene på Broen er et kollektiv av kuratorer og produsenter basert i Kirkenes, en by i det nordøstlige Norge. Kirkenes ligger 15 km fra den russiske grensen og 50 km fra den finske grensen, og er dermed ideelt plassert for grenseoverskridende samarbeid og kulturell utveksling i Arktis.

Om Safemuse: Safemuse – Safe Havens for Artists er en ideell organisasjon dedikert til kampen for kunstnerisk frihet. Organisasjonen gir forfulgte kunstnere og kunstnere i fare et trygt sted å bo og utvikle sin kunst. Kunstnerisk ytringsfrihet er en grunnleggende menneskerettighet, avgjørende for demokrati og demokratisk utvikling. Grunntanken bak Safemuse bygger på disse universelle prinsippene om menneskerettigheter og fremme av kunstnerisk frihet.

Om Tegnerforbundet – senter for tegnekunst: Tegnerforbundet – senter for tegnekunst arbeider for å vise bredden innen tegnekunst og for å fremme diskursen rundt tegning som kunstform. Organisasjonens virksomhet omfatter utstillinger med både norske og internasjonale kunstnere, formidlingsprosjektet UNG I TEGNING, ulike tegnerelaterte arrangementer, tidsskriftet NUMER, samt rollen som fagforening underlagt Norske Billedkunstnere (NBK).

Utstillingen er støttet av Fritt Ord og Kulturdepartementet.

FRITT ORD

KULTURDEPARTEMENTET